

givningsmagten kan falde paa enhver anden, enhver privat Person uden Hogens Mellemkomst; det maa efter min Mening ligge i den ærede Ministers Tausshed om dette Punkt. Hvad der imidlertid under alle Omstændigheder maa gjøre, at Finantsloven ikke kunde være kommen til at afgjøre denne Sag, det er, at det er en Sag, der ikke skal afgjøres for eet Aar, at Finantsloven kun afgjør for eet Aar, og at, naar man gaaer udenfor de Begrænsninger, som engang for Tillemplingens Skyld ere overladte Administrationen, saa kan den hele Skyldsætning ved Hartkorn kun skee ved Lov. Vi maae antage, at Hartkornet er taget bort ved Lov; det skal sandsynligviis tilbage igjen, men det maa da ogsaa skee ved Lov. Jeg haaber, at den ærede Minister senere vil bekræfte eller modstige dette, thi det er vigtigt at vide, hvorledes vi staae ligeoverfor Spørgsmaal af den Art.

Den ærede Minister gav en Forklaring over, hvorfor der kun er opført $\frac{3}{4}$ Aars Rente af den Sum, som mod Slutningen af Finantsaaret 1858—59 skal vende tilbage til Kongeriget igjen; denne Forklaring kan jeg ikke bilige, den er ikke tilstrækkelig. Dersom der var Spørgsmaal om Penge, hvis Tilstedekomst kunde være tvivlsom, saa maatte man bestinde Pengene, før man tog Disposition angaaende deres Anvendelse, men da vor Finantsminister, thi vi have en Finantsminister, er fri Disponent og sifter paa at faae Pengene, saa kan han kjøbe saaledes, at han betaler med de Penge, han faaer ind paa en bestemt Dag; saa begynder Forrentningen fra det Dieblit, der betales, og løber hele Tiden igjennem. For at disponere over Pengene er det ikke nødvendigt, at de først skulle være komne ind, thi man har Pengene med Sikkerhed paa en bestemt Dag, og kan altsaa forud have disponeret over dem igjennem Kjøb, thi den Art Varer kjøber man ligesom andre Varer. — I Forbindelse med denne Sag er der iøvrigt udtalt Betragtninger, som jeg ikke vil lade henstaae uomtalte, fordi jeg aldeles ikke kan dele dem, og fordi jeg troer, de i sig selv ikke ere rigtige ligeoverfor det Institut, hvorom der her er Tale. Det er blevet bebrejdet denne, lad

os kalde den Discoutokasse, at den har taget høi Rente; jeg siger: det er dens Fortjeneste. Denne Kasse er ikke bleven til for at skaffe de usunde Værdier, som man søgte at opretholde, i Circulation paa anden, tredie Haand, ved paa billige Villkaar at give Penge ud, som atter af dem, der havde faaet Pengene, kunde borthdisconteres til høi Rente. Denne Kasse er bleven oprettet som et absolut Nødmiddel, for at skaffe Penge, naar den Paagældende paa en dobbelt Maade beviste, at han trængte, nemlig derved, at han viste, først at han havde Valuta for Capitalen, og dernæst, at han var rede til at betale dyrt for at faae den. Prisen var høi; den paa den Tid almindelige, skjøndt høie Pris var den, som maatte tages af en Kasse, der helst maatte lade være at operere; vi gave ikke Pengene for at komme til at operere, vi gave dem for om mulig at undlade at operere, og for, naar dette ikke kunde undgaaes, da at afhjælpe en reel Trang. Vi gave ikke Pengene for at understøtte dem, hvis Sager stode ilde og ved at betale høie Renter kom til at staae endnu slettere, men vi gave Pengene for at understøtte dem, der tiltrods for Forsigtighed, Uerlighed og Dygtighed for en kort Tid under Krisen kom til at trænge til reelle Pengemidler. Saaledes har jeg opfattet denne Sag, og jeg har ikke villet undlade at udtale min Mening, fordi jeg troer, det er godt, at ogsaa denne Betragtning bliver gjort gjældende.

Hvad angaaer det næste Punkt, som den ærede Indenrigsminister har omtalt, Finantslovens Indretning og Specification, da skal jeg senere komme dertil, og nu blot et Dieblit berøre et Par Punkter, der nærmest angaae Kultusministeriet. De lærde Stoler have jævnlig været bragte under Dmtale her, og det er min fulde Overbeviisning, at den Ulempe, som de foraarsage, ikke kan afhjælpes gjennem Finantsloven, men kun derved, at vi efterhaanden komme til at see disse Instituters virkelige Betydning ligeoverfor vor hele øvrige Udvikling. Naar vi betragte vor og alle Staters Historie, saa ville vi see, at man til visse Tider, naar man paa et eller andet Sted er kommen til den Erkjendelse, at en ny Udviklings-